MAGYAR FUTÁR

RAJNISS FERENC LAPJA

BUDAPEST, 1943. OKTÓBER 6. — III. ÉVFOLYAM 41. SZÁM

ÁRA: 30 FILLÉR

RÓMABÁN HARCRA JELENTKEZNEK AZ ÖNKÉNTESEK

DAMJANICS JÁNOS

A negyvennyolcas idők legendás hírű, óriás termetű hadvezéréről az a hír járta, hogy ágyuszó volt a legkedvesebb zenéje s derék verekedés fő gyönyörűsége. Tántoríthatatlan híve a márciusi gondolatnak, a csatatereken vitéz a vakmerőségig. Híres vörössipkás honvédei bálványozták; — az aradi gyásznapon büszkén lépett a vérpadra s a bakót csak arra kérte, hogy ne kösse a szakállára a kötelet, „mert az mindig kedves volt előtte" . . .

NAGY SÁNDOR

A biharmegyei nyugalmazott cs. és kir. századost Görgey táborában csakhamar tábornokká léptették elő. A reábízott feladatokat megbízhatóan, pontosan teljesítette, 3 csatákban személyes bátorságával tűnt ki. Október 6.-án utolsónak maradt az elítéltek között és így szólt: „Csodálatos, a csatában mindig előre küldtek s most hátra maradtam!" Hős, kitartó katona s tűzes magyar ember volt

BÁRÓ PÖLTENBERG ERNŐ

A gazdag bécsi arisztokratacsalád sarja is a magyar ügy igazságának védelmére kelt. Alacsony termetű, vereshajú erélyes ember volt. A mosonyi csatában elsőnek rohant az osztrák seregre. Aradon felakasztották, — pedig a szabadságharc mártírja egy szót sem tudott magyarul! Utolsó mondata így hangzott: „Szép küldöttség megy Istenhez a magyarok ügyében jó szót szólni!..."

KISS ERNŐ

„Bor, dicsőség és szerelem volt eleme s mint katona jó, mint ember becsületes vala" — írja Kiss Ernőről, a szabadságharc első magyar tábornokáról a kortárs. Az előkelő társaságok dédelgetett kedvencét s az eleméri csodálatos kastély gazdáját október 6.-án főbelőtték Aradon. Maga vezényelte a tüzet, bekötetlen szemmel ...

GRÓF VÉCSEY KÁROLY

A hannoveri huszárezred délceg századosa, cs. és királyi kamarás, habozás nélkül a honvédek sorába állott. Bátor harcos volt, — de a legvéresebb idők közepette sem veszítette el választékos modorát, viselkedésének előkelőségét. „Glacékesztyűs" hadvezérnek jellemezték kortársai. Október 6.-án a bitófán halt meg

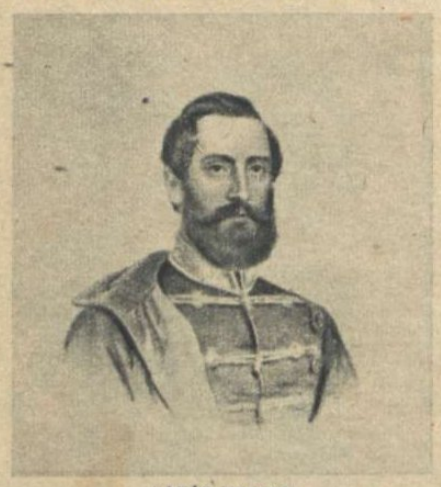

LÁZÁR VILMOS

Lázár Vilmos tábornok is a déli végekről származott. A magányt kedvelő, magábazárkózott nyugodt ember Erdélyben vezette a dicsőséges honvédrohamokat. Aradon ő is az akasztófán végezte áldott magyar életét

KNEZICS KÁROLY

A déli határvidéken született. A szemüveges, halkszavú, könyvszerető Knezics önként jelentkezett Kossuth táborában. Személyes vitézsége híres volt: szuronytszegezve rohamozta meg az osztrák sáncokat. Vértanuságával halhatatlan lett

AZ ARADI

Fekete gyásznapján az emlékezésnek, 94 esztendő multán is, elnehezedett, fájó szívvel gondolunk a magyar kálvária aradi stációjára. Nem volt kezdet és nem volt vég a szabadságharcosok örök küzdelmében az aradi vársánc, ahol 13 magyar tábornok drága teste élettelenül hullott a bús anyaföldbe. Csak stáció 1849 október 6-ika, golgotás útján Arpád nemzetének. A hóhér kezére adott aradi hősök előtt magyar vértanúk járnak a halhatatlanság birodalmában s vértanúk érkeznek őutánuk is, ébren tartani a csillagok magasságából a hazaszeretet tüzét, a földi magyar életért harcoló nemzedékek szívében. Az aradi vértanúk védték először Magyarországot az oroszok ellen,

Bitófaszilánkok, csontmaradványok és akasztófaszeg a kivégzett tábornokok sirjából. Sorrendben Vécsey, Damjanics, Aulich, Leiningen, Nagy, Knézics, Láhner, Török és Pöltenberg tábornok porladó csontjait őrzi a kegyelet és emlékezés.

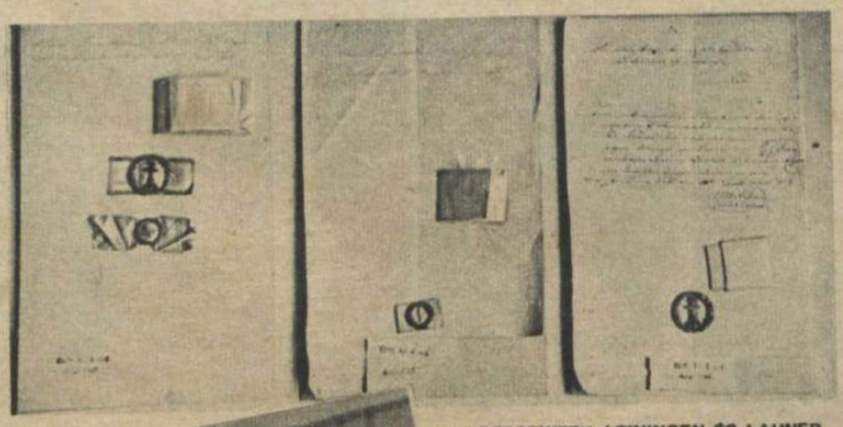

DESSEWFFY, LEININGEN ÉS LAHNER TÁBORNOKOK KITÜNTETÉSEI.

a magyar katonai érdemrend II. és III. osztályu kitüntetése. Az okiratok az aradi fogház parancsnokának rendelkezései, amelyben a hős hadvezéreket megfosztja magyar kitüntetéseiktől.

KISS ERNŐ altábornagy atillája.

AZ ARADI VÁRPARANCSNOK KIVÉGZÉSI JEGYZŐKÖNYVE.

A Magyar Futár elsőnek közli az eredeti jegyzőkönyvről készült felvételeket. A nevek mellett az osztrák rendfokozat, a széső rovatban a megjegyzés: „Kivégeztetett Aradon, 1849 október 6-án" . . .

AULICH LAJOS

Kemény, tiszta férfijellemét, szerény modorát, katonás igazságosságát nagyrabecsülték kortársai. Nagy szemeiben a meggyőződés tüze lángolt. Szívvel-lélekkel szolgálta a hazát kivégzéséig

SCHWEIDEL JÓZSEF

A bácskai huszárőrnagy 63 esztendős korában tett esküt a nemzetiszínű lobogóra. Megbízhatóságáért, becsületességéért Klapka Pestváros parancsnokává nevezte ki. Az aradi gyásznapon vértanusággal pecsételte meg nemzethűségét

DESSEWFFY ARISZTID

A magyar nemesség, az abauji ősi magyar család szülötte lovasszázadosként került Perczel tábornok táborába. Rettenthetetlen katona s izig-vérig magyar úr volt, aki gazdag földbirtokos létére lelkesedve vallotta a jobbágyfelszabadítás, a jogegyenlőség eszméit. Október 6-án főbelőtték

GRÖF LENINGEN KÁROLY

Európa leghatalmasabb uralkodóival állt rokonságban a híres német főnemesi család fia. Magas, szép ember volt, — tehetséges, igen bátor hadvezér hírében állott. Kivégzéséig azt hitték, hogy megmenti hatalmas rokonsága . . .

TÖRÖK IGNÁC

A negyvennyolcas magyar hadsereg legkitűnőbb műszaki szakembere volt a magas, barátságos tekintetű hadmérnök-tábornok. Katonái rajongásig szerették, — híres volt törhetetlen magyarsága, magyaros gondolkodásmódja. Az akasztófán halt meg Aradon

LAHNER GYÖRGY

A felszerelés, a honvédség legyverének gyártása körül szerzett örök érdemeket magának a zólyomi születésű, idegen nevű, de szíve mélyéig lángoló magyar Lahner György. 53 éves korában, az akasztófán halt vértanuhalált tántoríthatatlan hűségéért

TIZENHÁROM

amikor 200.000 kozák és 170.000 császári katona tört egyszerre a 150.000 főnyi honvédseregre. A londoni külügyminisztérium tanácsolta a bécsi udvarnak, hogy a cár ármádiájával tapostassa el a magyar szabadságharcot . . . De sok minden történt azóta, két muszka háború fergetegében, bebizonyítani az egész világnak az 1849-ben elkövetett szörnyű bűnt és végzetes kezdő lépést! . . . Az emlékezés őszi napján s a történelem új viharában csak azt kívánhatjuk, hogy szabad és független maradjon az ország, amelyért az aradi hősök bátor s hitvalló vértanúhalált haltak! . . .

A felvételek a Hadi Múzeum tulajdonát képező ereklyék után készültek

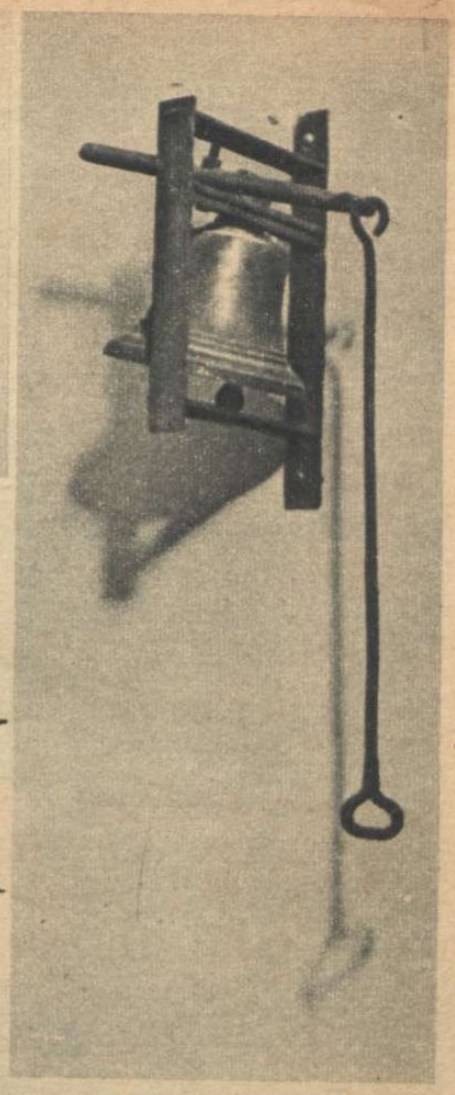

AZ ARADI LÉLEKHARANG . . .

A kivégzés napján vékony harangszó törte át a hajnali ködöt, — a vesztőhely lélekharangja kísérte utolsó útjukra a magyar történelem véres és dicsőséges korszakának hőseit. A harang szavát egy gyászoló ország hallgatta megdöbbenten, mélységes bánattal, a tehetetlenség és kiszolgáltatottság keserűségével . . .

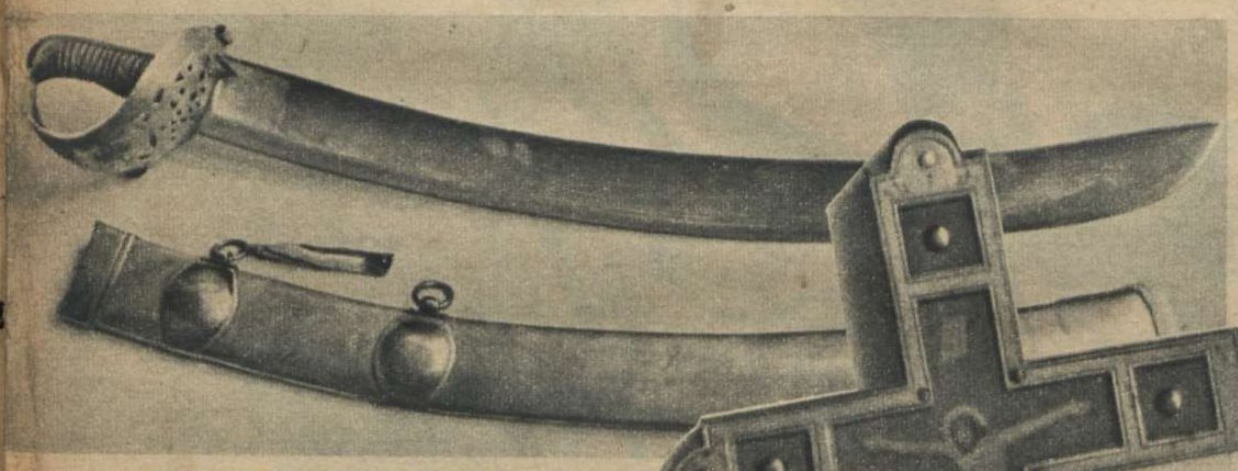

DAMJANICS JÁNOS HIRES JÓ KARDJA,

amely annyi véres csatában volt hűséges bajtársa a honvédtábornoknak. A kardot 1609-ben kovácsolták, hossza 91 cm., súlya pedig közel két és fél kilogramm

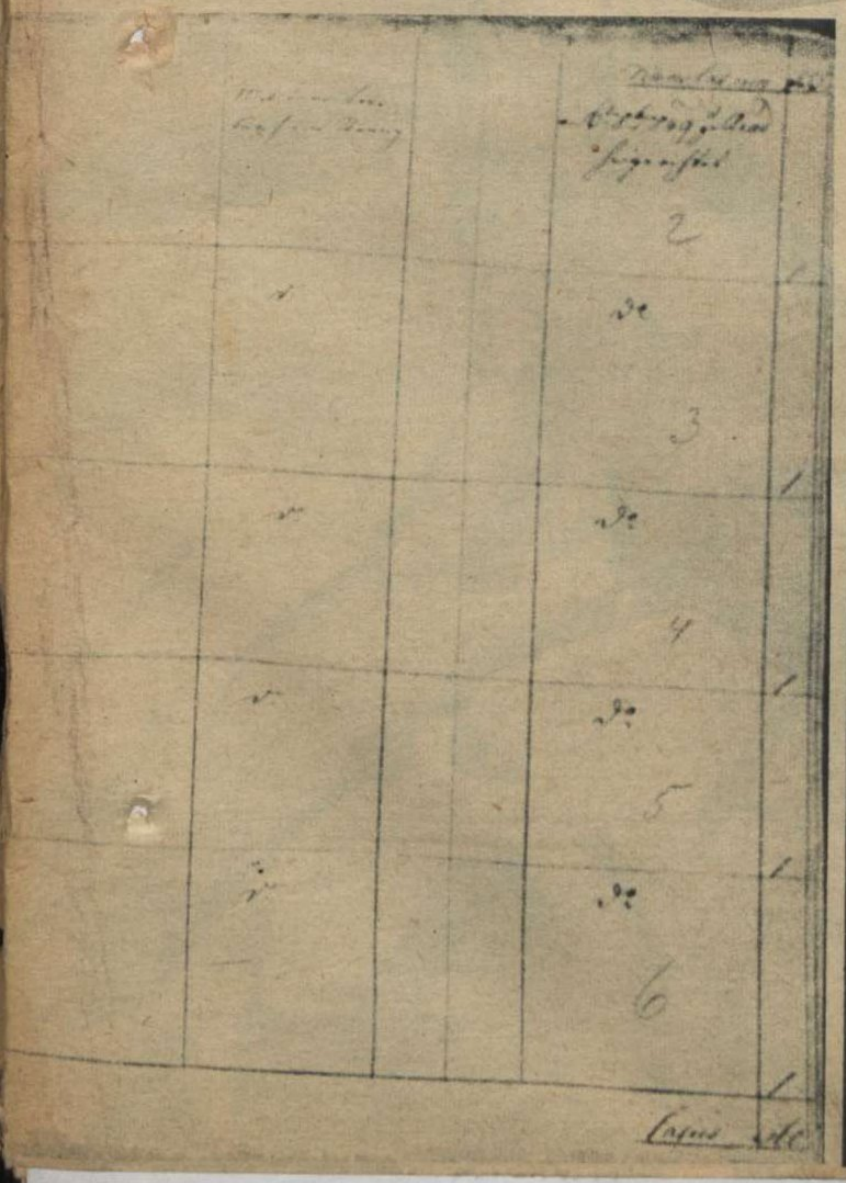

LAHNER GYÖRGY BILINCSEI és a tábornokok kivégzésénél használt akasztófaszög és csiga. A kis dobozban elszáradt virágok, a nemzet vértanúinak sírjára tett legelső koszorúból

Schweidel tábornokot az aradi vár sáncárkában lőtték agyon. Kivégzésekor ezt a keresztet tartotta kezében

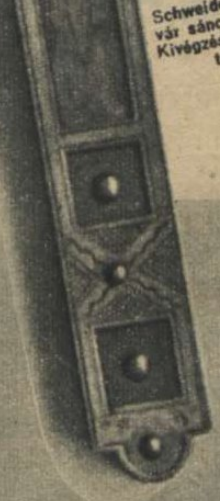

EGYKORU FESTMÉNY A KIVÉGZÉSRŐL

Bujdosó, kesergő magyarok csak titokban mutogatták az első rajzokat és festményeket egymásnak az aradi gyalázatos és gyáva cselekedetről, az elnyomatás hosszú korszakában

KEGYETLEN HARC UTÁN
A SZOVJETFRONTON

HÉTRŐL HÉTRE 7

A „Bujdosó Könyv"

Tormay Cecile halhatatlan alkotása, a lombokat szaggató őszi szelek zúgásával kísért a lelkünkben. A legnagyobb magyar írónagyasszony igazságot szomjazó szívét elcsendesitette már a temető s magába porlasztotta a haza földje, de nagy művére örökké emlékezni fognak a magyar lelkiismeret virrasztói s rádöbbennek lobogó hittel vallott tanításaira minden esztendőben, amikor a környező barna hegykoszorúból Budapest felé vágtat hideg süvöltéssel az októberi szél. Negyedszázaddal, 25 évvel ezelőtt, október sirvirágos hónapjában jegyezte fel Tormay Cecile a Bujdosó Könyv első adatait, megrögzíteni késői nemzedékek számára, az évezredes magyar életet halálrasebző, rettenetes forradalmi év arculatát, úgy, ahogy a kortársak elé torzult; — csalás, kendőzés és utólag ráfestett szépitő színek nélkül!... „Maradjon fenn könyvemben az, ami velünk vész el, — irta előszavában Tormay Cecile, — „egy halálraszánt faj legboldogtalanabb nemzedékének a kínja és becsülete. És lássák meg benne az utánunk jövők, hogy a megpróbáltatások esztendejében mi sajgott át a némaságra ítélt, elgyötört, vérig alázott magyar lelkekben... Legyen a Bujdosó Könyv a fájdalom könyve..." S ahogy ma lapozzuk Tormay Cecile könyvének megsárgult lapjait Magyarország tragédiájáról, Károlyi Mihály és Kun Béla forradalmának szennyes őrületeiről, bizony kiáltani szeretnénk az „utánunk jövőknek": — Emberek! Magyarok! Olvassátok az idők új viharában százezren, milliónyian a Bujdosó Könyvet! Olvassátok és keressétek meg benne 25 esztendő után az igazságot, hogy ne vehessen erőt az új nemzedékeken a régi átok s ne próbálkozhassék új álarcban s újra fényesített jelszavakkal soha többé ezen a földön a vörös forradalom! Jó hónap lenne ez az október, kiadni újra, hatalmas példányszámban a Bujdosó Könyvet...

Könnyen felejt

a magyar s a maga kárán is nehezen tanul. Vagy talán az a baj, hogy az ellenségei bámulatraméltó ügyességgel feledtetik el vele bűneiket, hogy újra megcsalhassák?... A Bujdosó Könyvet mindenképen sokan lökdösték a mult homályába, elébedicsértek sok selejtes irást, lemondtak az üzletről a terjesztésében s örültek, amikor eltünt a könyvesboltok kirakataiból... Mert hű krónikása volt Tormay Cecile a magyar lélek vergődésének s írni mert arról, hogy kik juttatták a nemzetet a trianoni sir szélére: Lángolnak a sorai a fekete októberi napról, amikor Budapest utcáin először jelentek meg a plakátok Károlyi Mihály „tanácsa" nevében s a magyarországi szociáldemokrata párt kiáltványa uszitotta a munkásokat, hogy: ki az utcára! — szüntessétek be a munkát!... „Különösen hatott reám ez az irás," — irta Tormay Cecile. „Mintha egy nagy hazugság kiabálta volna ki magáról az igazságot. A munkások uralomra törtető pártja első kiáltványában azt parancsolja: Szüntessétek be a munkát! Ilyen kezdet után vajjon mit fog parancsolni holnap és mit azután?... „És kik azok, akik lázitanak és hűségesküt szednek a maguk számára? Kik azok, akik egy szállodai szobából kiáltványt intéztek a néphez és igérték benne az azonnali magyar békét, a nemzetek egyenjogusitását, a nemzetek szövetségét, a föld felszabadítását, a dolgozó nép erőit fokozó modern szociálpolitikát?... Az ezeréves határokról nincs egy szavuk sem!... Sötét, alattomos erők, zavartalan munkálkodással, régóta készitették ezt elő. Megbomlasztották itt mindent, ami magyar. És most vészes hirtelenséggel feslik egyik szem a másik után. Feltarthatatlanul bomlik az ezeréves szőttes... Olyan a város, mint egy roppant gyomor, amely éveken át bekapott minden galiciai bevándorlót és most émelyeg. Sziriai arcok és testek, vörös plakátok és vörös kalapácsok forogtak benne. Felszínre kavarodtak a szabadkőmivesek, a feministák, a szerkesztőségek, a galileisták, a börze csürhéje és — a dob-utcai ghetto nemzetiszínű kokárdát és fehér őszirózsát tűzött a mellére... Mint egy gonosz varázslatban, látható lett a láthatatlan város. Előjött a sötétből, hogy átvegye, amit titokban már régen a magáénak tartott. A szennyvíz felett letépték a kanálisrácsokat. Felböffentek a csatornák és az utcákat ellepték a kiszabadult gőzök..."

A kortárs

zokog és szégyenkezik a nagy magyar elesettségen Tormay Cecile Bujdosó Könyvében. Fájt akkor még tüzesen, 25 esztendővel ezelőtt, hogy Kéri-Krammer és Göndör Ferenc, — akinek Krausz Náthán volt az igazi neve, — zsidó kinevezések ezreit irták alá s Magyarország fővárosának Heltai, — a Hoffer Adolf fia lett a parancsnoka... Mit törődtek ezek az emberek Magyarországgal, amikor már Károlyi Mihály keze alatt is a vörös forradalom nemzetközi láza vert véres ködöt a szemükre s Trockij—Bronsteint támogatták, aki Breszt-Litovszkból szólította fel híveit hirhedt beszédében a központi hatalmak hátbatámadására. A Bujdosó Könyv igy ir ezekről a sorsdöntő napokról: „Idehaza sajátságos nyüzsgés támadt erre a beszédre. Mintha jeladás lett volna: a magyarországi zsidó sajtó támadni kezdte a német szövetségest... A Trockijok, Radekek és Joffek budapesti fajrokonai, a kezükben tartott szakszervezetek hatalmával sztrájkokat idéztek fel. Igy támogatták oroszországi felebarátaik békeügyét és gyengitették a mi delegátusaink helyzetét... Ekkor már olyan idők jártak, hogy a szavak is dolgozni tudtak. És a szavak munkába fogtak: Ott kell hagyni a németeket. Miattuk tart a háború. Ők az okai mindennek... Hangok beszéltek, melyeknek az eredetéről nem tudtak azok, akik gépiesen megismételték. És messze a harcterektől, az ország fővárosában, a gyárak és kaszárnyák alatt, titokzatosan, lassan, mozogni kezdett a föld... Pedig a frontok sohasem állottak szilárdabban, mint ekkor. Az ukrán és az orosz béke után, talán ezek voltak utolsó perceink, melyekben ha erőt, egységet és elszántságot mutatunk, reményünk lehetett volna egy elfogadható békére. De a monarchiából a végzet-jelölte napokban valami gonosz laterna-magica a német szövetség meglazulásának a képét és belső lázadások, zavarok látszatát vetitette ki ellenségeink elé... Ezektől a vetített képektől új erőre kapott odaát a lankadó tűz. Mig itthon, minálunk egyre világosabb lett, hogy élnek közöttünk emberek, akik magyar katonák védelme alatt eszik a földünk kenyerét, isszák a kútjaink vizét, alusszák éjszakáink álmát s közben azon törik magukat, hogy elveszítsük a háborút!..." Gonosz álomnak is rossz volt az, ami 25 esztendővel ezelőtt, a budapesti forradalom szalonjaiban és szerkesztőségeiben történt...

Égő szemekkel

olvassuk az októberi fáradt nap derengéséig Tormay Cecile Bujdosó Könyvét. Hiszen ismerjük, tudjuk a tényeket s már 20 hosszú esztendővel ezelőtt is sok-sok ezer magyaral együtt rázott meg bennünket a lelkünk mélyéig ez a világirodalomban is páratlanul álló politikai korrajz, de elperdülnek az évek s finom homokot borítanak az emlékezetre és megújulnak a kegyetlen idők, új, riasztó értelmet adni a régi mondatoknak... 1918 október 31-én... Sirvirágos város Budapest a nagy, reménytelen ég alatt. Egy nap elcsúszott a sorsunk, mert nem vigyáztunk magunkra évekig. Ami jött, már csak következmény volt. A megcsalt magyar munkás azt hitte, hogy az ő napja virradt fel, pedig Jászi, Landler, Weltner Jakab, Buchinger Manó, Böhm Vilmos, Preusz Mór s végül Kun-Kohn, Szamuelli és Corvin-Klein hóhéruralma szabadult szegény Magyarországra. Az első napok csillogó hazugságai szétpattantak, mint szappanbuborék s rászakadt a népre a terror, az éhség, a gerstliparadicsom s a külső és belső rabszolgaság. Hiábavaló már a tiltakozás s a végek jajkiáltása. Későn ébredt a nemzet s idegen urai elfojtották életösztönös megmozdulását. A kommunista puccs előtti időkről ezt olvassuk a Bujdosó Könyvben: „Mintha a magyar lelkek éreznék és jóvá akarnák tenni, amit a Károlyi-kormány amúgy is nyomorult helyzetünkön ront, szinte kétségbeesve keresi valamennyi hazafias erő a megnyilvánulást. Tüntető menetek vonulnak az amerikaiak ablaka alá és zúgnak az utcák... Nem, nem, soha!... Hiába vonultak fel a gyülések ellen a tengerészek, Pogány vörös katonái és a kormány testőrsége: a hirhedt Fabik-különitmény, mely többnyire szökött fegyencekből és rablógyilkosokból rekrutálódott. Gyülés közben hiába vágták el a villamos vezetékeket a zsúfolt teremben, a Move új elnöke, Gömbös Gyula vezérkari százados az Internacionálét bőgő kommunistáknak bátran odakiáltotta: Az Internacionálé a hazátlanok jelszava!... Az izgatottság egyre nagyobb lesz. Budapest magyar lakossága lélekszakadva kiáltja ezekben a napokban: Hazát akarunk! És mindennél kétségbeesettebben kiáltotta ezt vasárnap a székelyek és erdélyi magyarok naggyülése... Budára menjünk, Budára! És a tömeg hömpölyögve indult a Lánchíd felé. Le a zsidókkal! Le a szocialista miniszterekkel, le a katonatanáccsal! Éljen Magyarország területi épsége!... Ekkor már a Szent György-térre ért a menet eleje. Az udvari istálló épületéből kirohant Pogány. Két karját a levegőbe emelte s toporzékolva ordítozott: Kegyetlenül belé-jük kell lőni!... A katonatanács udvarából géppuskák gurultak ki... Rettenetes feszültség volt a levegőben. Összekeveredett minden. Mire szétvált a gomolygás, vérzettek a fejek és a székelyek elvonultak a fegyveres erő elől..." Késő volt már!... Hogy lehetett? — még ma sem értjük, 25 év után. De magunkra eszmélő, felejthetetlen tanulsága a multnak, Tormay Cecile szavai szerint, az a parancs, hogy a sorsára vigyázó nemzet a jelenben kell meglássa a jövendő veszedelmének csiráit, ha védeni akarja idejében szabad életét!...

Hegyen völgyön

VILÁGHÍRES A MAGYAR GYÜMÖLCS! Ízének, zamatjának nincs párja lehol a világon. Nemes szőlőfajtáinkból forr ki a magyar földnek annyi barátot szerző aranyszínű tokaji, feketevörös egri bikavér, illatos muskotály, fanyarkás szekszárdi és a többi nevezetes magyar borfajta

KORA HAJNALBAN kezdenek a szüreteléshez, bizony még hűvös ilyenkor a levegő, de legalább könnyebben megy a munka. Délt ájban még az őszi nap is kiadósan süt . . .

Egyetlen éjszaka bíborszínűvé festődött a falomb s reggelente csípős szél kergeti már a száraz leveleket. A szőlőskertek táján nagy a sürgés-forgás, — egész esztendő aggódása, igérete most válik valósággá. Szerte az országban szüretelnek a szőlőkben, — szorgos kezek fosztják meg a megszínesedett levelű tőkéket hamvas terhüktől. Fehérfürtű saszla, haragoskék izabella, oportó kerül a puttonyba, — a hibátlan gyümölcsöt azonmód gondosan becsomagolva póstára adják s a nagyvárosok valósággal elkapkodják a csemegeszőlőt.

Vídám nótaszó veri fel a szőlők táját, a présházakban csikorogva erőlködik a prés, habosan, illatosan csurran a must. A vincellér nagy úr ilyenkor: ő igazgatja a lányok-legények seregét, ő méri le a szőlőt s ő számol be a gazdának is az idei szüret eredményéről. Estefelé azután elcsendesednek a szüretelők is, az egésznapos kemény munka, a szüntelen hajladozás elfárasztja a testet. Megpihennek a présház körül, sorra kóstolgatják a friss mustot, — köszöntőt is mondanak, ahogy illik:

„Adjon Isten bővebb szüretet jövendőre . . . !"

NÉHÁNY GYORS, gyakorlott mozdulat s egyik tőke a másik után árválkodik gyümölcsétől, díszétől megfosztva

EZ A MOSOLYGÓS KISLÁNY csemegeszőlőt szed, hibátlan, gyönyörű fürtöket. Jó áron adják el a városi vevőknek

szüretelnek

(A MAGYAR FUTÁR SIÓAGÁRDI EREDETI KÉPSOROZATA.)

PÁROSAN HAMARABB SZEDIK MEG A SORT! A faputtonyban egymásután tünnek el a kövér, nagyszemű fürtök, — a sioagárdiak értik a mesterségüket . . .

NAGY KÁDAKBAN gyűjtik össze a szőlőt s úgy viszik a messzebbfekvő présházakba, — sok felesleges ide oda járkálást takarítanak meg így

REGGELTŐL ESTIG hihetetlen mennyiségű szőlőt esznek meg a gyerekek, — először mindegyik fürtnek mohón nekiesnek, később már válogatnak, s csak a legszebb gyümölcsöt majszolják suttyomban, ha az öregek nem látják . . . ⟶

KEMÉNYEN DOLGOZNAK A FÉRFIAK. Felváltva forgatják a kereket, — a hatalmas kádban meg egyre gyűlik a friss must, — a levegő is mustszagú már ilyenkor . . .

A PRÉSHÁZBAN IS SZÜNET NÉLKÜL FOLYIK A MUNKA, az asszonyok, leányok egyre hozzák a teli vödröket, tálakat. Külön kerülnek a különböző szőlőfajták, a jobbfajta bor ízén, minőségén nagyon is megérződik a gondos szőlőválogatás . . . Ezekből készülnek a finom, „szemelt" borok

AZ UTOLSÓ KOSÁR is a szekérre került, a mai nappal vége a szüretnek. Egy esztendő mulva Isten segítségével újra szüretelünk!

KINEK VAN A LEGJOBB DOLGA? Senki másnak, mint a szőlők egészévi őrizőjének, a csősznek! Kijár neki ilyenkor minden gazdától az áldomás, — este felé már ferdére billentett kalappal, tréfás köszöntővel botlik be a présházak küszöbén . . .

TÁMADNAK az ANGOL torpedóvető repülőgépek

A LA MANCHE-CSATORNÁBAN állandósul a kis hadihajóegységek harca az angol légierő ellen. A német karaván biztosító gyorsnaszádok tengerészei készen állanak a könnyű ütegek mellett. Tudják, hogy bármelyik pillanatban kezdődhetik a tánc... ←

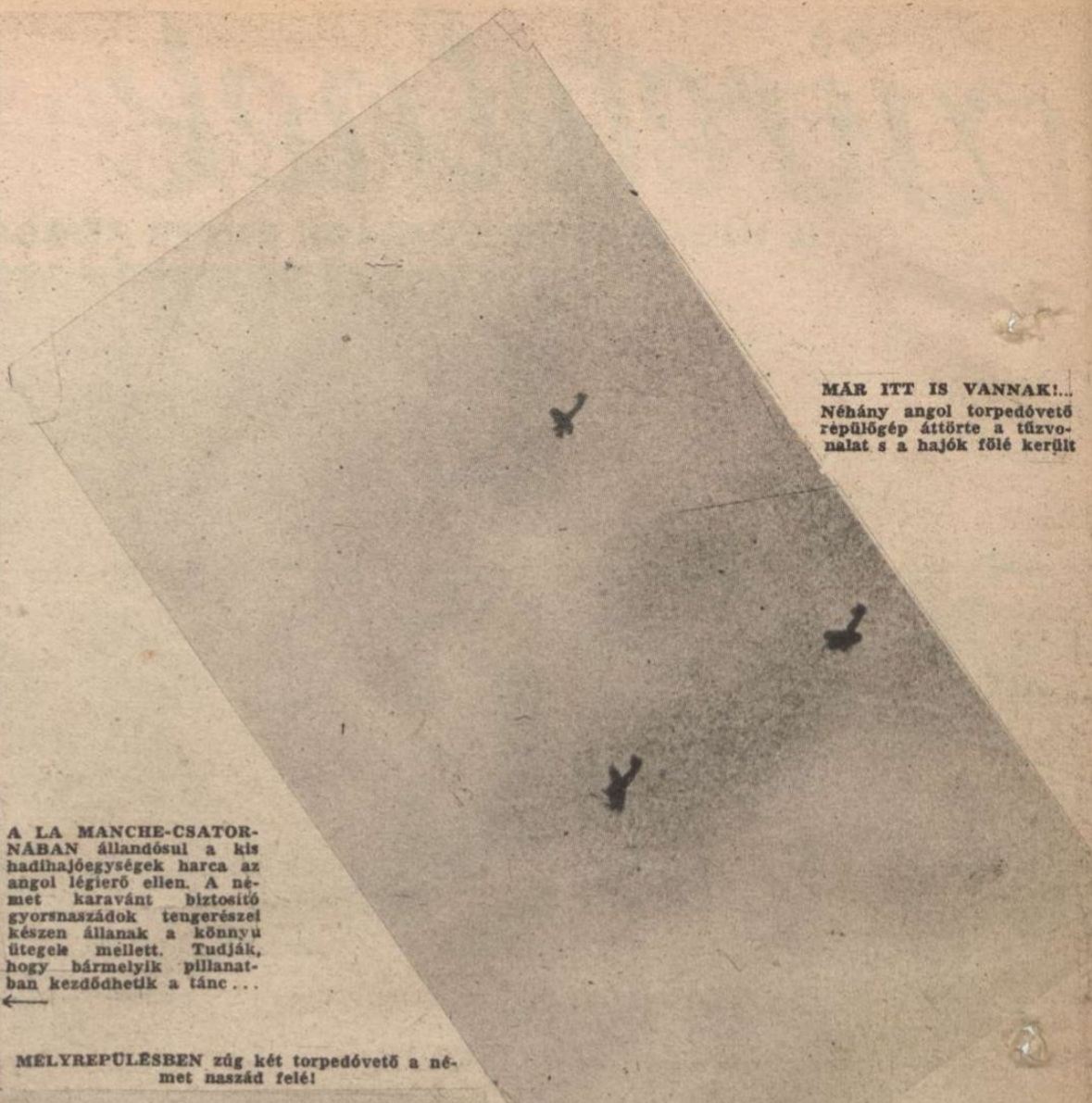

MÁR ITT IS VANNAK!... Néhány angol torpedóvető repülőgép áttörte a tűzvonalat s a hajók fölé került

MÉLYREPÜLÉSBEN zúg két torpedóvető a német naszád felé!

↓ ÉS A KÉT BIZTOSÍTÓNASZÁD között két lelőtt angol gép rácsapódik a vízre!... A megmaradt gépek irányt változtatnak...

AZ UTOLSÓ GÉP minden csövéből tüzet szór lefelé, de már magasan száll és hazafelé veszi az irányt... →

A BIZTOSÍTÓ GYORSNASZÁD BÚCSÚSORTŰZE füstcsíkot húz az égre. Tiszta a levegő s a karaván folytatja útját

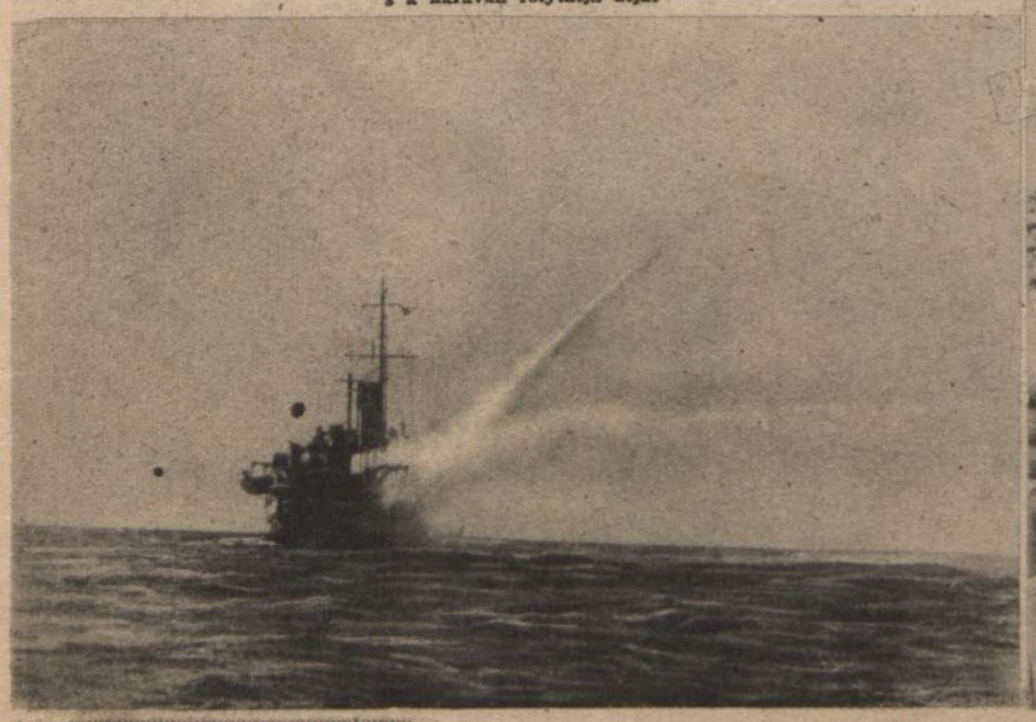

A KIKÖTŐBEN az új eredményt boldogan festik fel a naszád oldalára, két tengerbe veszett angol torpedóvető emlékére

Magyar képhiradó

KÖRÖSI CSOMA SÁNDOR MAROSVÁSÁRHELYI SZOBRA. Daboczi Mihály szobrászművész remek alkotása az ősi Fazekasok-bástyájáról hirdeti a székelység kultúráját és alkotóerejét. A leleplezett emlékművet szeretettel fogadta gondozásába Marosvásárhely közönsége

SEGÍTS SEGÍTENI!
A Kormányzóhelyettes özvegye személyesen irányította a Magyar Vöröskereszt kétnapos nagy utcai gyűjtését

HÉT ÉVVEL EZELŐTT, 1936. OKTÓBER 6.-ÁN HALT MEG VITÉZ JÁKFAI GÖMBÖS GYULA, Magyarország miniszterelnöke, aki elsőnek tett hitet az új európai rend mellett. A magyar nemzeti társadalom fájó emlékezéssel hódol sírja előtt halála évfordulóján

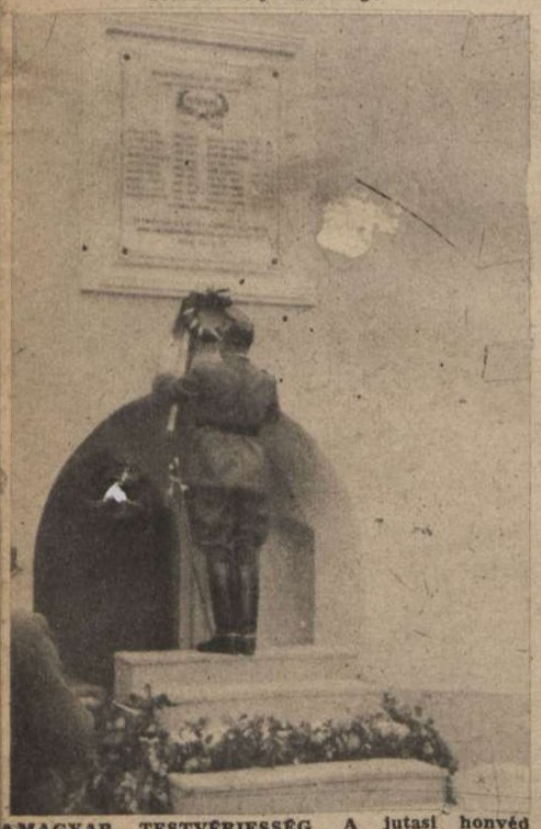

MAGYAR TESTVÉRIESSÉG. A jutasi honvéd tiszthelyettes-képző iskola tanulói Balatonszőllős községnek katolikus és református templomot és iskolát építettek. Az épületek átadása ünnepélyes keretek között történt, majd a jutasi iskola parancsnoka a község hősi halottainak emlékművére helyezett koszorút.

SVÉD UJSÁGÍRÓK MAGYARORSZÁGON.
A napokban nagyobb svéd ujságírócsoport érkezett Budapestre, hogy a fővárosban és a vidéken tanulmányozhassa a magyarság életét. Ittlétük alatt látogatást tettek Antal István propaganda miniszternél is.

200 ESZTENDŐS A FERENCESEK PESTI TEMPLOMA.
1743. szeptemberében szentelte fel gróf Patachich Gábor kalocsai érsek a templomot a hozzátartozó kápolnával együtt. Budapest keresztény közönsége szeretettel emlékezik meg a magyarságukról híres ferences barátok ünnepségéről

A 80 ESZTENDŐS HERCEG FERENCET
születésnapján a Kormányzó Úr levélben üdvözölte és arcképét is elküldötte az író badacsonyi otthonába

AZ ELSŐ FECSKÉK A fővárosi gyermeküdültetési akció keretében most indulnak az első csoportok a magyar vidékre. A városi gyermekek több hétig maradnak a falvak vendégei.

Világ

Róma:

BENITO MUSSOLINI OLASZ ÁLLAMFŐ! 1943 szeptember 26.-án, megszületett az új köztársasági-fasiszta olasz állam Rómában. Az alkotmányhozó nemzetgyűlés összehívásáig, Mussolini tölti be az államfői tisztséget. Magyarország elismerte Mussolini kormányat.

↑Madrid: MEGÁLLOTT A FORGALOM a spanyol fővaros utcáin, amikor a rádió hírül adta Mussolini kiszabadításának történetét. A nép hatalmas csoportokba verődve hallgatta az izgalmas esemény részleteit

↑Valahol Sziciliában:

AZ OLASZ FEGYVERLETÉTELI EGYEZMÉNY ALÁIRÁSÁNAK GYÁSZOS PILLANATA... Történelmi nevezetességű képünkön, Bedell Smith angol tábornok, szicíliai sátrában aláírja a Badoglio-kormánnyal kötött egyezményt. Jobboldalt állanak civilruhában Badoglio teljhatalmú megbizottai, Castellano tábornok (feketében) és Montenari követ... Mussolini ennek a jelenetnek szégyenét törli le a halhatatlan Itália arcáról!...

Genf:

AZ OLASZ TRÓNÖRÖKÖSNE, MARIA JOSE, SVÁJCBA MENEKÜLT. Képünkön a trónörökösnő Genfben tanácskozik magántitkárával, Nardi ezredessel →

Róma: FRASCATI, Róma világhíres elővárosa és szőlőhegye, amelyet az angol bombázók a fegyverszuneti szerződés aláírása után, a Badoglio-kormány uralma idején pusztítottak el. 6000 halott maradt Frascati romjai alatt, férfiak, asszonyok, gyerekek...

Milano:

A DÓM MEGROMBOLT csipkés falai körül német harckocsik dübörögnek éjjel-nappal dél felé...

OTTO SKORZENY legújabb arcképe, a lovagkereszttel történt kitüntetése után. Utólag derült ki, hogy Mussolini megmentője, a nagy vállalkozás előkészítése közben, repülőgépével a tengerbe zuhant, s csodával határos módon menekült meg a biztos haláltól, — elvégezni a reábízott feladatot...

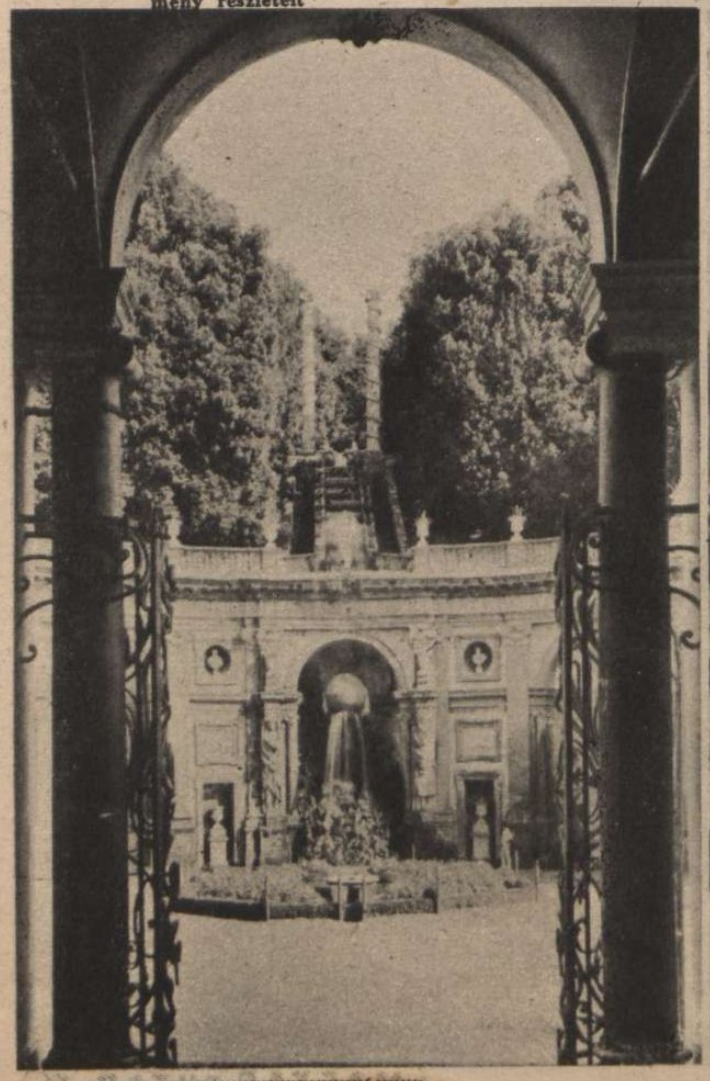

Ujság

↑ MILAN NEDICS vezérezredest, Szerbia miniszterelnökét (baloldalt), a főhadiszálláson fogadta Hitler vezér és kancellár, Ribbentrop külügyminiszter társaságában

Berlin: KIÁLLÍTÁS A KUBÁNHÍDFŐI HARCOKRÓL. Jobboldalt, a bolsevisták sajátságos gumi-úszóruhája, amelyben teljes fegyverzettel kelnek át a lagunák vizein . . . ↓

↑Locarno:
A SVÁJCI SEMLEGESSÉG MEGSÉRTÉSE! Magadino határában. Locarno közelében, szinte egyszerre szállott le egy amerikai bombázó és egy olasz vadászgép. Mindkét gép személyzetét internálta és a gépeket lefoglalta a svájci hatóság

Leiden:
A HOLLAND FANNY BLANKERS, a leideni sportversenyen 6 méter 25 centimétert ugrott s a női távugrás világrekordját 13 centiméterrel javította meg! Blankers, évek óta kísérletezett megdönteni a világrekordot s szívós sportmunkáját most váratlan és szinte verhetetlen siker koronázta ←

Zürich: →
A SVÁJCI MARATHONFUTÁS. Elöl a győztes zürichi Jakob Jutz, a rendkívüli nehéz versenypálya utolsó szakaszán.

Amsterdam: ŐSZI VITORLÁSÁRVERÉS HOLLANDIÁBAN. Minden ősszel rengeteg vitorlás cseréli gazdát a holland sportbarátok között. Az egyik eladó, a másik vásárol az amszterdami kikötőben.

Lunzer: ÉRIK A BAB — A LÁMPAOSZLOPON . . . A svájci városok köztereit is kerti vetemények díszítik. A háborús szükség a gazdag semleges országokat sem kíméli meg . . . ↓

Oslo:
A norvég fővárosban így indulnak a leányok őszi kirándulásra . . . ↓

EURÓPA DÉLI FRONTJAIN

HARCOK OLASZORSZÁGBAN ÉS A BALKÁNI TÉRSÉGBEN

A világ figyelme fokozódó mértékben terelődik a délolaszországi harcterek és a balkáni tengerpart felé. Nápoly kiürítése óta heves csaták dúlnak a Vezuv keleti és nyugati lejtőjén s az angol és amerikai csapatok új erősítésekkel próbálják áttörni a kiválóan felfegyverzett és hősi elszántsággal küzdő német utóvéd alakulatokat. Az apuliai kikötőkben partraszállított új angolszász seregrészekről az állítják, hogy a Balkán térségbe való betörés a feladatuk, de készülődésük hetét villámgyorsan használják ki a németek is, rendet teremteni az adriai tengerparton s visszaszorítani Görztől Albániáig a szerb felkelő csapatokat a hegyek közé. Izgalmas versenyfutás ez, a hadműveleti előnyök biztosításáért, mert a délolaszországi hadszíntér és az Adria vidéke szerves egészet képez az európai háború jövendőjének formálásában...

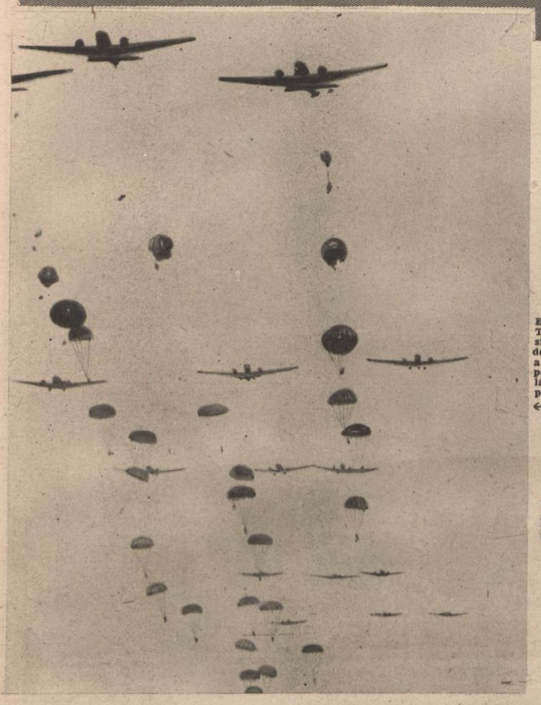

EJTŐERNYŐS CSAPATOK bevetésével biztosították a németek a délolaszországi harctéren a legfontosabb támaszpontok gyors megszállását és védelmét a gépesített osztagok megérkezéséig ←

FESZÜLTEN FIGYELIK az ejtőernyősök a vadidegen területen az ellenség mozdulatait... →

EGY ELFOGLALT VÁROSKÁBAN az ejtőernyős század parancsnoka gyors utasításokat ad a rohamcsapat vezetőjének ←

↑ TÁMAD A MAROKNYI ROHAMOSZTAG a mesterséges ködfelhő mögül, hogy az angolok ne tudják megállapítani a létszámot...

ELFOGOTT AMERIKAI KATONA. Fiatal gyári munkás, sok-sok ezer kilométerre hazájától. Semmit sem tud Olaszországról... ↓

NÉMET ROHAMÁGYÚ lövi az amerikai állásokat a salernói fronton

SZÉTLŐTT ANGOL HARCKOCSI Nápoly egyik tengerparti üdülőhelyének utcáján. Kemény harc folyt a kis helység birtokáért ↓

FESZÜLT VÁRAKOZÁS az angol harckocsik megjelenésére

↓ NÉMET GÉPPUSKAÁLLÁS SALERNO ÉS NÁPOLY KÖZÖTT

TŰZ AZ ANGOL HADICSÓNAKOKRA! Német légvédelmi ütegek és harckocsik lövik az olasz tengerparton az angolszász szállítóhajókról leengedett partraszállási járműveket ←

AZ ANGOL CSATAHAJÓK ÁGYÚINAK TŰZBEN harcra fejlődik fel a tengerpartra érkezett német rohamszázlóalj.

ILYEN TARTÁLYOKBAN szállítják a repülőgépek az üzemanyagot a salernói csatatéren bevetett harckocsikhoz

↑ AHOL FELÉGETTÉK A SZERB KOMMUNISTÁK A FAHIDAT... Az SS osztagok előőrsei minden akadályon át üldözik a partizánokat, hogy a hegyek közé szorítsák őket az Adriai tengerpartról

↑ HORVÁT RENDTEREMTŐ OSZTAG KÖZELHARCA GÉPPISZTOLLYAL ÉS KÉZIGRÁNÁTTAL... A szerb partizánok az olasz fegyverletétel után megpróbálták az Adriai-tenger partvidékének megszállását, de a német, horvát és önkéntes fasiszta csapatok visszaverték a vakmerő támadásokat

↑ EGY NÉMET HARCICSOPORT PARANCSNOKA, egyedül érkezik az Adria partján épült olasz kaszárnyába, amelynek tisztikara és legénysége a harc folytatására önként jelentkezett...

GÉPESÍTETT NÉMET VADÁSZ-ZÁSZLÓALJ rövid pihenője a dalmát tengerpart mentén végrehajtott előnyomulásban./

A DALMÁT PARTOKON, Zara közelében, fasiszta önkéntesek látják el a légvédelmet német bajtársaik oldalán.

ROHAMOZNAK A HORVÁT HARCOSOK A PARTIZÁNOK ELLEN

HORVÁT KATONA az Adriai tenger partvidékén lezajlott bandaharcokban ↑

↑ VELÜNK, VAGY ELLENÜNK? Az Adria partján, egy olasz helyi tüzérüteg parancsnoka, minden katonáját külön megkérdezi, hogy hajlandó-e tovább harcolni a tengelyhatalmak oldalán? Az üteg csatlakozott a német csapatokhoz

ELESETT SZERB KOMMUNISTA felkelők a tengerparti erdőségben

ELFOGOTT szerb partizánokat kísérnek a táborba a német SS katonák Hercegovina területén ←

1. RIADÓ! RIADÓ!... Hat szovjet gép közeledik a front mögötti repülőtér felé! A parancsnokra tényleg útközben segítik fel az ejtőernyőt... A spanyol repülőosztagok a szovjetfronton maradtak s vitézül küzdenek Európáért, a bolsevizmus ellen

Spanyol vadászok a keleti csatában

2. → EGY UGRÁS és a gép indulásra kész

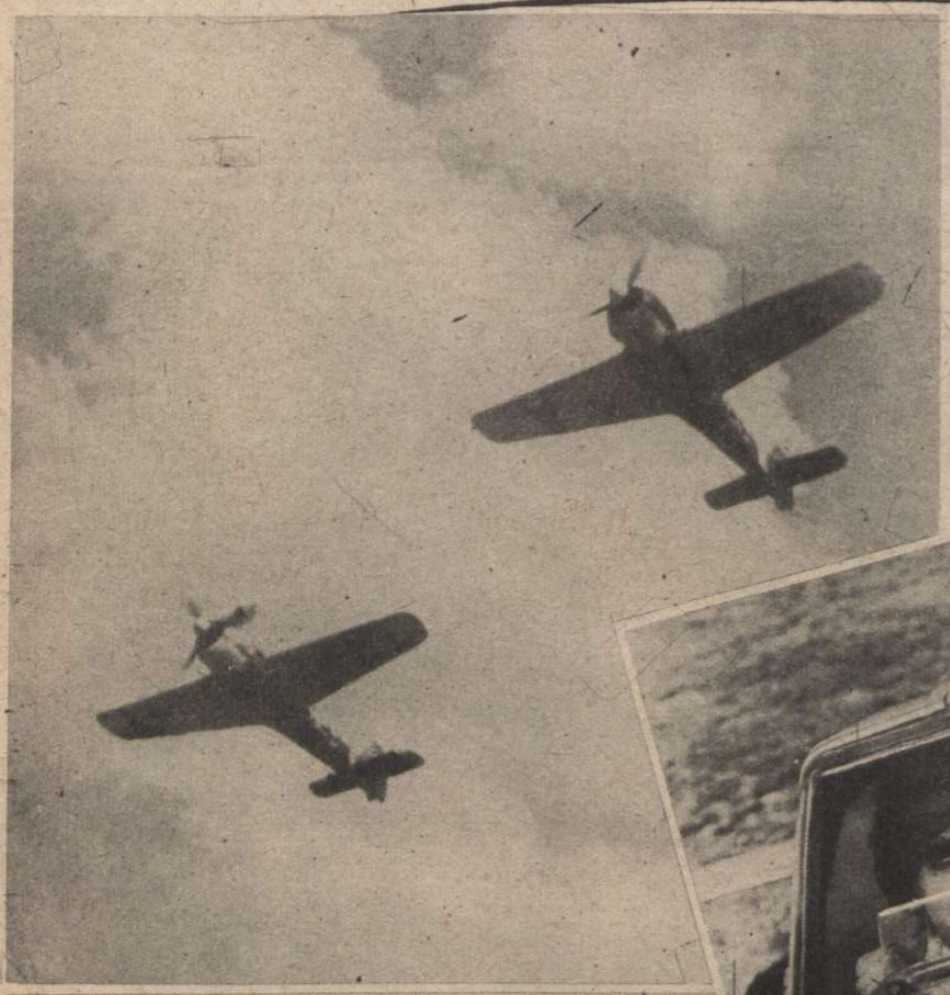

3. ← LECSAPNAK a spanyol vadászok a szovjet repülőkre!

5. BOLDOGAN MOSOLYOG a parancsnok: két ellenfelét lőtte le!

4. ← 30 PERC MULVA már visszatérnek a bevetésből a spanyolok s a vezérgép billenéssel győzelmet jelent

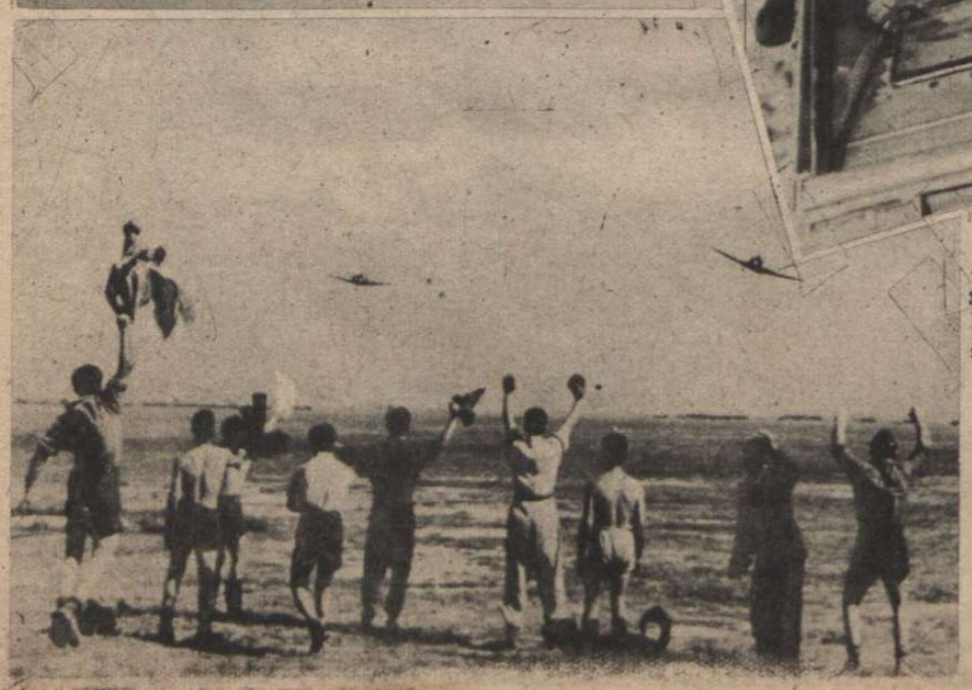

6 KIROBBANÓ bajtársi lelkesedés fogadja a vadászokat a repülőtéren. A spanyol csak mélyen és igazán tud szenvedni — és örülni... →

VIGYÁZZ, HA MEGY A VONAT!

IZGALMAS VONATMENTÉS A KELETI FRONTON

A SZOVJETHADSZINTÉR közelében vörös partizánok garázdálkodnak s élet és halál függ a vonatkísérők és a vasutasok éberségétől. Készben tartott fegyverrel figyelnek a robogó vonaton a katonák, de figyel távcsővel a mozdonyvezető is és ő veszi észre a veszedelmet: gyanús drótok tekeregnek a síneken 100 méter távolságra! Felsüvít a vészjel, csikorognak a fékek s megáll a vonat!...

FEGYVERT FOG MINDENKI! Az őrség nagyobbik része azonnal a terep átkutatására indul s a műszaki katonák a mozdonyvezetővel a veszélyeztetett pályarészhez sietnek ←

IGAZA VOLT A MOZDONYVEZETŐNEK! Akna feküdt a sínek alatt. A gyujtózsinórt azonnal elvágták a katonák s azután végtelen óvatossággal hozzáláttak az akna kiemeléséhez... →

↓ ITT AZ AKNA... Elegendő lett volna az egész vonatot a levegőbe röpíteni!...

↓ ...Közben a vonatőrség elfogta a bűnösöket is. Ott lapultak a közelben s várták a robbanás eredményét. A büntetésük nem maradt el...

A ZÁSZLÓALJPARANCSNOK. Hetekig harcolt katonáival az első vonalban s állása fölött kézigránátokkal verték szét az amerikai gyártmányú szovjet harckocsit ...

TOMBOL AZ ELHÁRÍTÓ CSATA! Sűrű füstfelhők borítják végeláthatatlan területen a szovjet harcmezőket s vörös az ég alja az ágyúk és a bombák tüzétől, ha leborul az este ...

HADIJELENTÉSEK, CSATÁK

Elnehezedett kissé a világesemények folyamata s talán úgy jellemezhetnénk a legjobban az elmúlt hét sok ezer híréből leszűrt általános benyomást, hogy úgy az angolszászok, mint a szovjet ragyogóra festett győzelmi kilátásaira sok sötét árnyékot hullattak a tények... Hetekig zúgatták a végső győzelem közelségének harsonáját s most Amerikában komoly sajtóhadjáratot indítottak *az indokolatlan derűlátás ellen.* A harctereken lassúbb a mozgás s a világháború diplomáciai hátterében kiélesedtek a lappangó ellentétek. Ahogy *Ribbentrop* mondotta a háromhatalmi szövetség évfordulójának ünnepélyes napján, „a Föld kincseinek *háromnegyed részét* birtokló hatalmi csoportok szövetsége küzd a *szegény népek életjogai ellen*", — de ez az átmeneti érdekszövetség *természetellenes* az angolszász országok és a bolsevista imperializmus között s *a tartós ellentétek mérgezik az ideiglenes összeállás erőit... A barátkozás mögött gyűlölet feszül és kölcsönös féltékenység.* Még mindig nem dőlt el az izgalmas viták során, hogy *Moszkvában* vagy *Londonban* lesz-e a szövetségesek tanácskozása. Az angol kormány átalakítása és az amerikai *Sumner Welles* távozása a washingtoni külügyminisztériumból, egyformán a szovjet-angolszász viszony rejtelmeinek válságos következménye. *Moszkva nem hajlandó jövendő terveiről nyilatkozni, de nyiltan rátámad minden olyan angolszász tervre, amely titkolt céljait keresztezi.* A moszkvai rádió szidja *Mihajlovics* szerb tábornokot s szabotázzsal vádolja, de dícséri *Titót*, aki kommunista bandáit az Adria partvidékének elfoglalására mozgósította. A londoni sajtó nem védi meg az Angliában elismert emigránskormányokat sem a moszkvai támadások ellen s rendkívül mereven viselkedik már *Badoglio* kormányával szemben is. A baloldali angol sajtó hevesen tiltakozik az olasz szövetségi szerződés gondolata ellen s hangoztatja, hogy Olaszország „legyőzött ellenség" és úgy kell bánni vele. Homályos tervek, tanácsok, élesen ütköző vélemények és heves szócsaták sokaságában nyoma sem marad az ellenséges oldalon azoknak a szép ígéreteknek, amelyek a világ jövendő boldogságát hirdették — *győzelmük esetére...*

A szovjetfrontról

érkező összes hírek megerősítik a hét elején kialakult katonai véleményt, amely szerint még a súlyos esőzések beállta előtt az erőteljesen kialakuló német ellenállás következtében az arcvonalak megmerevedése várható. A legsúlyosabb ütközetek a szovjetfront déli szakaszán Melitopol és Zaporozsje dombvidékén dühöng, ahol a szovjet hadvezetőség 12 lövészhadosztályt, egy gépesített és egy páncélos hadtestet vetett harcba a csatarepülők erős kötelékeinek támogatásával, hogy áttörje a németek magaslati állásait. Ezt a hatalmas rohamot a német erők feltartóztatták, a helyi betöréseket elreteszelték s nagyvonalú ellentámadással magukhoz ragadták a kezdeményezést. A nehéz német páncélosok és rohamlövegek, páncéltörő és légelhárító csoportokkal megerősítve a kialakult szovjet arcvonal szárnyaira támadtak s rendkívül heves ütközetek után visszanyomták a bolsevistákat az arcvonal egész szélességében s helyreállították a régi főarcvonalat. Az Azovi tenger és Zaporozsje közötti nagy szovjet támadás kétségtelenül a Krimi félsziget bejáratának elvágására irányult. De ez a kísérlet a hét utosó napjain elért német sikerek után meghiúsultnak tekinthető. Az arcvonal legdélibb pontján a kubáni hídfőnél Temrjuk kiürítése után a szovjet a hídfő mindkét oldalán elkeseredett támadást intézett a visszavonulást fedező német csapatokra, de vállalkozása többször véresen összeomlott. A kubáni hídfőnek már nincs katonai jelentősége s védői csak harci erényükről és bámulatraméltó kitartásukról tesznek tanuságot. A Dnyeper középső szakaszán a bolsevisták friss hadosztályok bevetésével éjjel-nappal rohamozzák a német állásokat és a Dnyeper szigeteket, hogy a hadművelet további folytatásához kedvező hídfőket alakíthassanak. A moszkvai jelentések is elismerik a német védekezés és ellentámadás hatalmas erejét s azt jósolják, hogy ezen a szakaszon kialakulóban van a Dnyeperi csata, amely a német-orosz háború legnagyobb és legvéresebb csatájának igérkezik. A Dnyepernél ember-ember ellen vívott hídfőcsaták dühöngenek. A Dnyeper nyugati partján megszerzett szovjet hídfőket a német támadások kis térségekre iparkodnak összezsugorítani. Berlinben nem emlegetnek Dnyeper-vonalat, de a katonai szakértők lehetségesnek tartják, hogy a Dnyeper természetes határa lesz a kölcsönös hadmozdulatoknak. A szovjet hadszintér középső szakaszán az időjárás kedvezőtlenre fordult, az utak teljesen eliszaposodtak, de az ellenséges harci felvonulás még nem akadt el. A szmolenszki térségben változatlan hevességgel támad a szovjet. Demidov vidékén a vörös hadsereg nagyobb egységeit morzsolták fel a német ellentámadások s a legújabb jelentések szerint a vörösök nagy erőket vonnak össze új támadások megindítására Velikije-Luki térségében is.

A szovjetfront még mindig az anyagelhasználódási csata jegyében áll. Naponként száz-százötven páncélost és nyolcvan-száz repülőgépet veszítenek a vörösök, de megfeszítik minden erejüket, hogy az arcvonal harci gyujtópontjaiban a rossz idő beállta előtt minél nagyobb területeket szállhassanak meg. Szovjetoroszországnak nyilvánvalóan fontos, hogy az éhségkatasztrófa előtt álló lakosságát a térnyerésről közölt hírekkel táplálja. Érdekes, hogy az angol katonai szakértők az utóbbi időben óvatos gondossággal arról írnak, hogy puszta területfoglalással a szovjet nem érheti el céljait, mert a végső döntés termelési, hadszervezési és hadműveleti sikerektől függ... A szovjethaderő szeptember havában, mint a német hiradás jelenti, 1564 repülőgépet veszített.

Az olaszországi

hadszíntér eseményei közül Nápoly kiürítése volt a legfontosabb esemény. A gyönyörű olasz város sorsa véglegesen beteljesedett. Az angolszász repülők előző támadásai Nápoly legnagyobb részét már elpusztították, az elmúlt héten pedig a kommunisták és a Badoglio-kormány hívei felkelést kíséreltek meg, amelyet a német csapatok és a fasiszta osztagok együttesen levertek. A város megmaradt lakónegyedeiben hatalmas tűz pusztított, amely a megmaradt házak nagyobb részét elhamvasztotta. A kikötőt viszont kivonulásuk előtt a németek teljesen elpusztították. A kikötőberendezésekből, olajtartályokból, raktárakból és emelőberendezésekből semmi sem maradt meg. A vízi járműveket pedig az utolsó csónakig elsülyesztették. Nápoly az ellenség

A HALÁLOS TALÁLKOZÁS PERCÉBEN... A sánc fedulatán túl az állásba betört vörösök lapulnak. Az egyéni bátorság dönti el, hogy kié marad a lövészárok?..

A GYANAKVÓ ELLENSÉG. Sikerült az állást megtisztítani a betört szovjetkatonáktól. A lövészárokban elfogott bolsevisták még nem bíznak az életükben...

„SZABAD EGY KIS HELYET?...“ Nem is olyan egyszerű a közlekedés a keskenyre szabott lövészárokban. Kibújni pedig nem tanácsos...

1300 LÉGI BEVETÉS UTÁN!... A tölgyfalombos Rudel százados (baloldalon), a zuhanó harcigép hőse, nemcsak repülőgépekre vadászik. 1300. harci légi útján lőtte szét az 59. és 60. szovjet harckocsit! Mellette az őrmestere, aki több mint 1000 útján kísérte el parancsnokát

SPEER HADFELSZERELÉSI MINISZTER (jobboldalt) és Galland vezérőrnagy, a legkiválóbb német vadászrepülő, Lengyelország egy elhagyott részén, ahol az új német fegyvereket a német birodalom vezető szakembereinek bemutatták...

ÉS ÚJ FORDULATOK

Irta: Rajniss Ferenc

számára hasznavehetetlen. A kikötő sem jelent semmi értéket az angolszászoknak. Clark amerikai tábornok Nápoly kiürítése után széles arcvonalon a németek után nyomult, de a Vezuv két oldalát védő utóvédek visszaverték a támadást. Az amerikai gyalogság súlyos veszteséget szenvedett. Foggia városát is kiürítették Kesselring csapatai, amelyek elszakadtak az ellenségtől és a hegyi állásokba vonultak vissza. A vezuvi térségben az angolszászok megszállották Pompeji városát. A délolaszországi hadszíntér keleti szakaszán Montgomery csapatai Ariano és Lucera között nyomulnak lassan előre a nehéz hegyi terepen, de az aknamezők és felrobbantott hidak megnehezítik arcvonaluk kifejlesztését. A németek erős és mozgékony hátvédei nehéz géppuskákkal és gránátvetőkkel szorítják vissza az angol egységeket. Két gépesített angol felderítő csoport Avellino térségében csapdába került és teljesen felmorzsolódott.

A harc hevessége állandóan erősödik úgy a 8. brit hadsereg, mint az 5. amerikai hadsereg arcvonalán. S a legfontosabb angolszász hadicél jelenleg, a Vezuv mögé kerülni. Nápoly megszállása az 5. amerikai hadseregnek igen nagy nehézségeket okozott, mert műszaki csapatokkal kellett először utat nyitni a romhalmazok és az aknazárak között. Kesselring vezértábornagy csapatainak zömét az Aversa és Capua felé vezető utakra vonta vissza. Az angol katonai szakértők azt állítják, hogy a német haderő Nápolytól harminc kilométernyire északra a Volturno folyónál rendezkedik be erősebb védekezésre.

Berlini megállapítás szerint a német csapatok a délolaszországi hadszintereken sehol sem bocsátkoztak az ellenség által erőszakolt nagyobb csatába s mindenütt csak halogató harcokat folytatnak. Az apuliai kikötőkben, különösen Tarantoban és Brindisiben erős angolszász kötelékeket szállítottak partra, legnagyobb valószínűség szerint a 7. amerikai hadsereghez tartozó csapatokat s katonai körökben most azt találgatják, hogy ez a csapatösszevonás a 8. brit hadsereg megerősítésére történik-e, vagy pedig egy olyan új hadsereget gyűjtenek össze az angolszászok, amelynek feladata a Balkán elözönlése lesz...

A Balkán elözönlésének azonban elébevágott az a hatalmas tisztogató munka, amelyet a német, horvát és az önként csatlakozó fasiszta csapatok végeztek az Adriai tenger partvidékének térségében. A jelentések utólag számoltak be arról, hogy a Badoglio-kormány fegyverletétele válságos helyzetet teremtett Észak-Olaszország és az Adriai tengerpart több fontos pontján. Görz és Laibach térségében napokig tartó harcokban fékezték meg a szerb kommunistákat és a hozzájuk csatlakozott szlovén felkelőket. Spalato kikötőjét elfoglalták a balkáni partizánok, de a várost a németek rohammal visszafoglalták. Az Otrantoi szoros keleti sarkpillérét, Korfu szigetét német hegyivadászok szállották meg, leverték a Badoglio-kormányhoz tartozó csapatokat és többezer foglyot ejtettek. Dalmácia területén gyorsan előnyomuló német gépesített osztagok tisztították meg a főútvonalakat a partizánoktól. A körülzárt erősebb bandacsoportok egymásután megsemmisülnek. Különösen erős volt a harc Görz térségében, ahol a kommunista bandák három oldalról támadták meg a várost s Hauser tábornok SS kötelékeinek merész tádamása közben több mint ezer halottat vesztettek. A Balkán térségbe érkező komoly erősítések biztosítják a rend helyreállítását. Fontos események jászódtak le a Balkánon politikai szempontból is. Albánia kikiáltotta függetlenségét s a nemzeti bizottság határozatát Németország elismerte. Horvátország egész nemzeti területének birtokába jutott s Görögország nemzeti függetlenségének és szabadságának biztosítását német hivatalos nyilatkozat erősítette meg. Nedics vezérezredes, Szerbia miniszterelnöke meglátogatta Hitler vezér és kancellárt a főhadiszálláson, megbeszélésüknek nagy fontosságot tulajdonít a nemzetközi sajtó. Ezekkel az eseményekkel kapcsolatban a délkeleteurópai politika ujjáformálódásának komoly folyamatáról beszélhetünk...

A tengeri és a légi

háború új fejleményeiről a német hadijelentés arról számol be, hogy szeptember havában a német tengeri és légi erők 55 kereskedelmi hajót, 315.700 tonnát sülyesztettek el és 133 hajót, több mint 600 ezer tonnát súlyosan megrongáltak. Az ellenséges haditengerészet erőiből elsülyesztettek egy csatahajót, három cirkálót, húsz rombolót és tizenöt hadinaszádot s megrongáltak egy csatahajót, 18 cirkálót, 17 rombolót, 9 hadinaszádot és számos kisebb egységet. Kanadai jelentés szerint a német búvárnaszádok egy Kanada felé haladó hajókaravánból tíz napig tartó heves támadásban tíz hajót kilőttek, közöttük három hadihajót. A tengeri támadások megelevenedése nagy gondot okoz az angolszászoknak. A légi háború az olasz partvidékeken erősebb volt a hét folyamán, mint Európa nyugati területén. Északamerikai és angol bombázók Hannover és Braunschweig ellen intézett támadásuk során a berepülésnél és a városok fölött 65 gépet veszítettek el, a Rajna—Wesztfália térség ellen intézett támadásban pedig 14 gépet. A München és Wiener-Neustadt megtámadásánál 24 nehéz bombázót lőtt le a német légelhárítás. A délnémetországi támadás során az angolszász gépek egy tekintélyes része Svájc fölött repült el, s az egyik angolszász légirajt megtámadták a svájci vadászgépek s lelőttek egy négymotoros bombázót.

A hét legnagyobb politikai eseménye az olasz köztársasági fasiszta állam végleges megteremtése volt. Az olasz fasiszta állam feje Mussolini, akinek magas tisztségét a tengelyhatalmakhoz tartozó szövetséges államok elismerték. Magyarország nagy barátja a háromhatalmi egyezmény aláírásának harmadik évfordulóján vette át az államfői tisztséget s kiáltványában bejelentette, hogy minden áldozatra elszántan és hűségesen áll a tengelyhatalmak oldalán a végső győzelemig.

*

Az általános hadihelyzetről Göbbels német miniszter rendkivül érdekes beszédet mondott a német nemzeti aratóünnepség keretében s a legújabb politikai és katonaiesemények ismertetéséből vonta le azt a végkövetkeztetést, hogy Németország csak becsületének és szabadságának biztosításával és győzedelmesen fejezheti be ezt a háborút. Kifejtette Göbbels, hogy végzetes tévedése lenne az ellenségnek azt hinni, hogy a légi terror megtorlásának német fogadalma csak üres szólam, mert eljön a napja a bizonyításnak, — ahogy az elintézettnek vélt búvárnaszádok is, nemsokára régi nagyságukban jelennek meg a tengereken... A háború második fele nehezebb volt mindig, mint az első része, de ahogy Göbbels mondotta, „az ellenség a nagy nehézségeknek nem a végén, hanem kezdetén áll...“

A „HINDU LEGIÓ“ katonái a francia tengerparton. A szabad Indiáért Európa nyugati végein is készen állanak a hindu szabadságharcosok felvenni a küzdelmet az angolszász erők ellen

EZEK A FUTÓSZALAGON KÉSZÜLT kis német gépkocsik, a motorizált élcsapatok gyors bevetésének új csodaeszközei!

AZ SS FELDERÍTŐ OSZTAG katonái könnyedén segítik át a gépet az óriási harctér egymást érő sáncain s máris tovább robognak rajta céljuk felé . . .

A leggyorsabb hadi gépkocsi

A SZOVJET PÁNCÉLÁRKOKAT is megmássza a csodagép, egy kis ←— ásós segítség után . . .

AZ EMBERMAGASSÁGÚ sziklás árok is csupán néhány percig tartóztatja fel, mert kevés földet kell csak elébe lapátolni, hogy a tulsó oldalra kapaszkodjék . . .

A FOLYÓT pedig egyszerűen á[t]úszza a csodagépkocsi. A sekél[y]vízben leállítják á propellerjét [é]újra a kerekek segítik partra [a]akadályt nem ismerő, modern k[a]tonai járművet . . .

A honi Münchausen csodálatos kalandjai

1 VILÁGCSAVARGÓ HŐSÜNK BETÉRT EGY CSÁRDÁBA EGY KIS IDEI KOLIBRI PÖRKÖLTRE, ÁM NEM LÉVÉN KOLIBRI JEGYE, MARADT A KADARKÁNÁL.

2 BOROZGATÁS KÖZBEN MEGLEPTE ŐT RÉGI ISMERŐSE ÉS SÖTÉT TERVEKET TÁRT FEL NEKI:
- URAM, MAGÁNAK SEMMI DOLGA, CSAK BEÜL ABBA A TRÓNUSBA ÉS AZT MONDJA, HOGY MINDEN A MAGÁÉ, A TÖBBIT MAJD ÉN ELINTÉZEM!
— NÉZZE, ÉN NEM AKAROK URALKODNI, INKÁBB ELMEGYEK SZERENCSÉT PRÓBÁLNI NAGY KATALIN CÁRNŐ UDVARÁBA.

3 NAGY KATALIN:
„KEDVESEM, MIELŐTT ELVESZÍTENÉNK FEJÜNKET, TISZTÁZZUK A DOLGOKAT!..”

4 ... MIUTÁN A DOLGOK TISZTÁZÓDTAK, UDVARI SZOLGÁLATBA LÉPETT...

5 A 163-IK LESÜLYEDÉSNÉL ALANT EGY FIATALEMBER ÁCSORGOTT, MONDVÁN, HOGY EZENTÚL Ő HASZNÁLJA A SÜLYESZTŐT, LÉVÉN KIJELÖLVE UTÓDUL NAGY KATALINNÁL.

6 BÁRÓNK EKÉPEN KEGYVESZTETT LÉVÉN, FÖLKAPOTT EGY ÉPPEN ARRA HALADÓ GOLYÓBISRA, AMELY EGYENESEN A PALESZTINAI TEL AVIVBA RÖPÍTETTE ŐT, AHOL A FŐRABBI IGY SZÓLT HOZZÁ: —

7 —ORAM! VIHETI A HÁREMÜNK LEGSZEBB VIRÁGÁT, HA EGY ÓRÁN BELÜL KERÍT NEKEM EGY NYOLCÓRESZT!

8 NOSZA MŰKÖDÉSBE LÉPETT A VILÁG LEGGYORSABB FUTÁRJA ÉS EGY ÓRA MULVA MEG VOLT A FRISS CÓRESZ!..

9 BÁRÓNK EKÉPPEN BEJUTOTT A „HÁREM”-BE, AHONNAN CSAK LÁTHATATLANNÁ VÁLVA TUDOTT ELMENEKÜLNI A HAJADONOK RAJONGÁSA ELŐL...

10 ...FÖLKAPOTT EGY LÉGGÖMBRE ÉS MEG SEM ÁLLT A HOLDIG, AMIT RÉM CÉLSZERŰEN BESZERVEZETT KULTÚRHELYNEK ISMERT MEG, ...

11 ... AHOL LECSAVARHATÓ FEJŰ NŐK FOGYASZTOTTÁK NAPI KOKTÉLJUKET, MIKÖZBEN TESTÜK A SZOMSZÉD BÁRBAN TÁNCOLT.

BÁRÓNK EZT LÁTVA MENTEN MEGÖSZÜLT ÉS SÜRGŐSEN HAZAVITORLÁZOTT ŐSI KASTÉLYÁBA, AHOL AZÓTA IS CSIRKÉK TENYÉSZTÉSÉVEL TÖLTI NAPJAIT... —

Tarnopolból indult el...

DÖVÉNYI NAGY LAJOS KORTÖRTÉNETI REGÉNYE

(59.)

Éva valóban elismeréssel hallgatta a bölcselkedő szavakat, amelyeket a szemben ülő komoly férfi a pillanat hatása alatt fogalmazott, — hite szerint. Ilyesmit nem olvashatott, mert ugyan ki írta volna meg a régi bölcsek közül e három év óta tartó háborús korszak ijesztő erkölcsi következményeit? Melyik láthatta volna előre közülük, próféta módjára azt, aminek akaratlan szenvedő hősévé e szerencsétlen nemzedéknek válnia kell?

— Talán pár falatot ennie kéne már — szakította félbe Juda gondolatait, atyáskodó gondoskodással, s a táska után nyúlt, amelybe hazai falatokat csomagoltak a konyha otthoni remekeiből.

Így telt el az út, a tolongó utasok kiáltozásainak, sírásának, káromlásainak monoton ismétlődése, csendes beszélgetés és hosszú hallgatások közben, s most, hogy a szálloda kapuján kilépve, gyalogosan hazafelé indult, végiggondolva a történteket, igazán elégedett lehetett magával. Sikerült a legjobb benyomásokat támasztania s ezek holnaptól kezdve még csak erősödnek majd. Nem lesz olcsó mulatság a gondosan kitervelt komédiát végigcsinálni, de megéri. Nem tágít majd, szívós lesz, mint régen, hisz épp olyan gondosan előkészített már magában mindent, mint ahogy valaha egy-egy üzletét szokta, felkészülve a meglepetésekre, átmeneti kudarcokra is. A győztes, tudta, most már csak ő lehet.

Öntudatlanul fütyörészni kezdett s a dallam ritmusára lépkedett a havas járdán, amelyen nem látszottak már embernyomok; a szűzi és fehér takaró friss volt s ezt is jó jelnek tekintette most. Úttörő leszek, — jutott eszébe, — s mosolygott hozzá. Ez az úgy végre méltó feladat... Nem könnyű kaland, azoknak a leánykáknak egyikével, akik itt Pesten szaladgálnak, alig várva, hogy végre valaki kísértésbe vigye gyenge erényüket. Nem is előre látott eredményű játék, az orfeum szépeivel, a dalszínházak táncosnőivel, akik valamikor oly tüzesen kigyujtották fantáziáját, mikor tapasztalatlan vidéki módjára bámulta csillogásukat, hercegnőknek képzelve őket, akik a fényárban úszó színpadról lelépve is fenségesek.

Sokáig nem tudott elaludni, s odakint az utcán már dübörögtek a nehéz szemetes kocsik kerekei, mikor végre az utazás fáradalma erőt vett izgalmán s mély álomba szédítette, mint egy feneketlen kútba.

Arra ébredt, hogy a cseléd áll fölötte és vállát rázza.

— Mi az? — motyogta ingerülten.

Szeme szúrt, homloka enyhén zúgott, mint nagy lumpolások után.

— A telefon... A Vadászkürtből keresik a nagyságos urat.

Hirtelen magához tért.

— Mért nem mondod mindjárt, szamár?

Kiugrott a meleg ágyból és átfutott a dolgozószobába, csak úgy, egy szál hálóingben, mitsem törődve a hideggel.

Igen, a portás telefonált, hogy Gyéressy kisasszony üzeni az igazgató úrnak: felkelt már és ha akarja, egy óra mulva indulhatnak a városba.

— Helyes. Egy óra mulva ott vagyok, mondja meg... a méltóságos kisasszonynak, — tette hozzá sietve.

Mennyi az idő tulajdonképen? Tíz óra? Jócskán elaludt, bár igaz, azt mondta az álmos lánynak, aki ágyát megvetette, hogy addig ne zavarják, míg a szállodából nem keresik.

Most már egészen felébredt, a hideg és az izgalom kizavarták szeméből és idegeiből az álom zsibbadtságát. A fürdő készen várta, gyorsan felöltözött, kocsit hozatott és fél óra mulva a szálloda halljában várakozott Évára. Nem akart felüzenni érte, minek siettesse, — gondolta, igazán fölösleges látnia, hogy egyetlen füttyentésére úgy rohan hozzá, mint egy engedelmes öleb. De azért valami eszébe jutott s megrendelte kettőjük reggelijét. Ami jó falat még kapható volt a háborús étteremben, egy gazdag és bő reggeli lakomához, azt előteremtette. Az asztalt is maga választotta ki, az utcára nyíló egyik ablak mellett, ahonnét a járókelőkre lehetett látni.

HOZZÁIGAZÍTOTTA LÉPÉSEIT A LÁNYÉHOZ, AKI KÖNNYEDÉN TIPEGVE HALADT MELLETTE...

— Jó reggelt! — köszönt rá vidáman a lány.

Úgy tett, mintha meglepődött volna; háttal állott a lépcsőnek, s az utca felé nézelődött, kíváncsi érdeklődéssel.

— Ó, már el is készült? Ilyen hamar? Azt hittem, még jó ideig várakoznom kell. A hölgyek általában lassan öltözködnek.

— A falusiak nem...

Gyönyörködve futott végig rajta tekintete. Friss volt, kipihent s még az otthoni sápadtság is eltűnt arcáról, melyet megszínesített az izgalom és várakozás. Csíkos, sötét szövetruha omlott alá karcsú testén, finom és gyöngéd csípőin, kabátja nyitva volt és lehelletnyi parfömillat lengte körül. Szőke haja a kacér kis kalap alól dúsan omlott ki.

— Van étvágya?

Mosolygott.

— Hát azt hiszem, igen.

— Nos, akkor mindenek előtt ennie kell valamit, nem tudom, mikor jutunk majd ebédhez. Úgy gondoltam, hogy reggeli után felkeressük az orvost, aztán kicsit körülnézünk a Belvárosban s tizenkettő tájon felmegyünk barátaimhoz, akik majd őrködnek maga fölött, míg Pesten marad. Remélem, sokáig, — tette hozzá kis szünet után.

Ő maga alig evett néhány falatot, az asztalon át egyre a leányt nézte, zavartalanul, mert annak tekintete a tányéron pihent. Olyan étvággyal vetette rá magát a finom falatokra, mint egy gyermek, s Juda arra gondolt: bizonyára tökéletesen egészségesnek találja a professzor. Kívánta ezt a diagnózist, olyan őszintén, mintha magáról lett volna szó. Ne találjon benne semmi betegséget, ami zavarhatja, vagy szánalmat kelthetne majd benne iránta, mert talán ez az egyetlen: a betegség, ami összekúszálhatná terveit.

Ösztönösen húzódozott mindentől, ami nem volt egészséges, egész életén keresztül. Talán azért, mert fizikuma eredendően gyenge volt, egy öregedő, tulfinomult fajta érzékenységével tele s képtelennek bizonyult volna elviselni olyan megpróbáltatásokat, amelyek mások számára ártalmatlanok.

A kocsi a kapu előtt várta őket.

Nem tartott sokáig a vizsgálat, a professzor mosolyogva invitálta be s megnyugtató szavakat mondott, a megszokás finom rutinjával, ahogy évtizedeken át ismételgette már ezer és ezer beteg aggódó hozzátartozója előtt:

— Kérem, a kisasszony tökéletesen egészséges. Semmit nem találtam, ami aggodalomra adhatna okot. Kissé gyenge ugyan, de ez általános konstitució nála. Vigyázni kell rá s később, talán, ha férjhez megy, meg is erősödik. Gyógyszerre nincsen szükség, csak azt tanácsolhatom, hogy gondtalanul éljen, szórakozzék sokat és táplálkozzék jól. Azt hiszem, — fejezte be a világfi mosolyával, — egyik medicina se lesz kellemetlen.

Juda dobogó szívvel hallgatta a megnyugtató szavakat s melegen kezetrázott a joviális tanárral.

— Szabad felhívnom később professzor urat? — kérdezte.

— Hogyne... Csak tessék.

Úgy lépett ki Éva mögött, mintha őt vizsgálta volna meg a nagytudású orvos és neki szóltak volna a valóban megnyugtató mondatok. Hát semmi baj... Hála Istennek. A kisasszonynak, az előszobában, diszkréten nyujtotta át a boritékot a tekintélyes honoráriummal s legszívesebben fütyörészett volna, mint mindig, ha tökéletes rendben mentek a dolgai.

— Menjünk kocsin, vagy szívesebben járna egyet gyalog?

Éva maga is derűsre vált arccal bólintott:

— Gyalog. Hiszen nem vagyok beteg, akire úgy kell vigyázni. Különben sincsen hideg és nekiöltöztem, nyugodtan sétálhatunk.

A fiakkeres fejedelmi borravalót kapott s hirtelen azt hitte: tán egy hirtelen megsoványodott Krausz Simi volt a vendége mostanáig. Azt vitte egyszer az Unio kávéháztól a tőzsdéig s a rövid útért egy tíz koronás bankót nyújtott át. Igaz, ez a fuvar tovább tartott, de harminc korona azért mégis tekintélyes összeg. Hatalmasan meglendítette kalapját, úgy köszönt:

— Alázatos szolgája vagyok, nagyságos uram, Isten tartsa meg a szokását.

— Felajánlhatom a karomat?

Éva elpirult.

— Én... nem is tudom...

— Nyugodtan kapaszkodjék csak belém. Senki se gondol majd rosszat, hiszen különben se ismerik magát Pesten.

Hozzáigazította lépéseit a leányéhoz, aki könnyedén tipegve haladt mellette, alig érintve karjával az övét. Csaknem egyforma termetük volt, s Juda lopva pillantott a kirakatok ablaka felé, amelyekben tükörképük látszott. Megállapította, hogy csinos pár lennének ketten: a szőke és törékeny leány, meg ő, a szikár, barna férfi. Néhányan utánuk fordultak, kü-

lönösen a férfiak, akiknek tekintete irígységet és elismerést fejezett ki. Nem, valóban nem mindennapi jelenség volt Gyéressy Ádám leánya, aki mellett haladt. A keskeny, finom arc, a csodálatos kék szemek, melyek alatt egy halvány, sötét vonal: a szomorúságé húzódott, örökre elzavarhatatlanul, már magukban is vonzották az érdeklődést feléje, ha nem keretezte volna e komoly és bánatos szépségű fejet az aranybarnán ragyogó haj páratlan dísze is.

Néhol Juda megállott egy-egy üzlet előtt, amely selymeket kínált, vagy habos női ruhadarabokat,

... JUDA MORZSOLGATTA UJJAI KÖZÖTT ÉS TERJENGETTE SZAKÉRTELEMMEL...

csipkével és lehelletfinom hímzéssel.

— Nem akar vásárolni valamit? — kérdezte s szemében megragyogott a kísértő tekintetének sötét tüze. — Kérem, csak szóljon, ha valami megtetszik.

Éva, mintha érezte volna a csábítás veszedelmét, kissé riadtan tiltakozott:

— Nem, nem... Semmire sincsen szükségem...

Atyáskodva zsörtölődött:

— Nem szeretem, ha ilyeneket mond... A hölgyeknek mindig szükségük van valami apróságra. Kár lenne, ha csacsi meggondolások miatt akár egy szalagról is lemondana. Vegye úgy, hogy a bátyja sétál maga mellett, akitől nyugton kérhet bármit.

— Mondom, semmire sincsen szükségem.

— Ezt, sajnos, nem hihetem el. Különben is, nekem kötelességem, hogy míg Pesten marad, igyekezzem kedvében járni. Hiszen, hallotta, a professzor mondotta az imént, hogy a gondtalanság és öröm gyógyszerére van szüksége s ezt nem a patikában árulják, hanem ezekben a boltokban.

Csaknem erőszakkal kényszerítette be egy üzlet ajtaján s ültette le a bársonnyal bevont székre, a pult elé. Három segéd is ugrott, hogy szolgálatukra legyen s ő boldog izgalommal, akár egy ifjú férj, rendelkezett: mit mutassanak. Előkerültek a bolt legdrágább portékái s a leány tanácstalanul, a szégyenkezés egy nemével nézte a feltornyosuló selymet és bársonyt. Nem mert hozzájuk nyulni, Juda morzsolgatta ujjai között és terjengette szakértelemmel, az egykori rőfös mozdulataival, elismerő bólintások közben a végeket, mintha ő kínálná megvételre.

— Tetszik? — kérdezte újból és újból.

— Nagyon szép...

Mit mondhatott volna? A selyem, amely Juda tenyeréből végigomlott a levegőben és habosan hullott a pultra, valóban gyönyörű volt.

— Tegyük félre — bólintott elégedetten s már más anyagot tartott elébe.

Négy vagy ötféle selyem és bársony hevert már Éva jobbján, mikor megelégelte s azt mondta:

— Nos, talán egyelőre ennyit... Aztán, ha megtanácskozzák majd barátom feleségével, hogy mire lesz még szüksége, mindent megveszünk.

A segédek félreértették a helyzetet és dicsérni kezdték volna a „művésznő" ízlését, de ingerülten leintette őket. Rendelkezett, hogy a csomagot küldjék a Vadászkürtbe, a számlát pedig a bankba.

— Így, ni... — nyult Éva karja után, mikor ismét az utcán voltak már —, ezt elintéztük. Látja, kár volt tiltakozni, mert a ruhák bizonyosan örömet szereznek majd magának.

— Igen, csak...

— Semmi csak. Szeretném, ha úgy tekintene engem, mint a családhoz tartozót. Közeli rokont, vagy még annál is többet. Akitől nem csupán elfogadni lehet valamit, de kérni is. Akkor lennék a legboldogabb, ha kérne tőlem valamit. Bármilyen csekélységet, vagy bármily nagy értéket. Egy arany keresztecskét, amit a nyakán visel, vagy egy briliáns karkötőt... Érti ezt? A barátság és bizalom zálogának tekinteném, ha szolgálatot tehetnék magának...

Nem értette Éva húzódozását, szégyenkezését. Ő természetesnek találta, hogy az ajándékot el kell fogadni s azt tartotta: az ember örüljön, ha ingyen kap valamit. Tervébe e bőkezű gesztusok beletartoztak, el akarta kápráztatni a leányt a gazdagság ragyogó gondtalanságával, s kedvet támasztani benne a könnyű élet után, amelyhez az eszközöket aztán ő bocsátotta volna rendelkezésére.

Egyszerű élhetetlenségnek tartotta szemérmét s erős önuralmába került, hogy ezt meg ne mondja. Most, hogy itt volt vele, kívül a régi ház számára örökké idegen és nyugtalanító légkörén, amelyben nem érezte magát jártasnak, bizonyos fölény támadt benne. Ez a világ itt, mindenestül az övé volt, szilárd talajt érzett a lába alatt, s nem tisztelte már Évát oly remegő alázattal. Mit akar voltaképen? Örülnie kéne, hogy akad valaki, egy gazdag ember, s az hajlandó magamellé emelni a szegénységből és bizonytalanságból. Nem értette érzékenységét s csaknem gőgnek volt hajlandó tekinteni, ugyanannak, ami egyszer ostort emeltetett apjával őreá a munkácsi házban.

— Most felkeressük barátaimat, akik mind elragadó emberek — mondta — s magát bizonyosan nagyon fogják szeretni. Az asszony, azt hiszem, tetszeni fog, ő is...

Elhallgatta a mondat végét; csaknem az a szó szaladt ki a száján, hogy keresztény.

Átvágtak a belvároson, amely most a friss hó alatt vonzó és csendes volt; a háború kopott szomorúsága eltünt róla s még az emberek is mintha vidámabbaknak látszottak volna a zeg-zugos utcákon, miközben tovasiettek, ismeretlen dolgaik után.

Néhány szóval tájékoztatta a leányt, hogy a család, amelynek otthonába készülnek, milyen gazdag, eldicsekedett Andorral, mintha hozzá tartozott volna ez a cinikusan okos férfi, áradozva dicsérte Cecilt, hogy milyen finom és előkelő. Lelkesen beszélt és Évában felkeltette az érdeklődést az emberek iránt, akiket néhány perc mulva meg fog ismerni. Mellékesen közölte, hogy a ház, amelyben laknak, sajátjuk s vagyonuknak csupán szerény töredéke.

— Milliomosok — dicsekedett — de gazdagságukat igen úri módon élvezik.

Cecil fogadta őket s ahogy megölelte vendégét, Éva először érzett megkönnyebbült felszabadulást az idegen nagyvárosba érkezése óta. Szorongó félelme eltünt, ahogy az asszony kék szemébe nézett, a sugárzó tekintetből biztatás és részvét sütött feléje. Úgy érezte, védelmet találhat nála, bármi történjék vele.

Ott tartották őket ebédre is; az asztalnál csak öten ültek, Hugó kissé fáradtan és gyűrött arccal, Andor, aki levetkőztető pillantással támadt újra és újra a vendég hölgyre, Cecil, Juda és Éva. A többiek közül senki s ennek Juda nagyon örült. Sokallotta volna, hogy egyszerre ismerje meg a leány az egész családot.

Ebéd után Andor melléje került és ravasz kacsintással jegyezte meg:

— Jó kis nő... Az ízlése, barátom, sokat fejlődött Munkács óta, meg kell hagyni. De vigyázzon, nehogy ajtóstul rohanjon a házba, az efajta csibék nagyon ijedősek...

Késő délutánig maradtak. Cecil magával vitte vendégét saját szobájába s ők az üzletről beszélgettek hármasban. Hugó, akin már ebédnél is látszott a gondterheltség, panaszkodott, hogy nem mennek úgy a dolgok, mint szeretné. Valahol vidéken épített éppen barakkokat, s a munkások egészen megbolondultak, mert minden nap béremelést követelnek, sztrájkkal fenyegetőznek. Három, vagy négy szocialista került közéjük, azok biztatták a többit, s mire rájöttek a bajra, kidobták őket, már késő volt, telebeszélték a legjámborabbak fejét is.

— Azt morogják, hogy nem tudnak megélni a napszámból — legyintett Hugó, — de mi az ördögöt csináljak? Ha emelem a bért, semmit se keresek, hiszen az anyagárak folyton drágulnak. Azt hiszem, végül is szét kell zavarnom az egész bandát s új embereket fogadok, akiknek nem nyílt még ki a szemük.

(Folytatjuk.)

... ŐK AZ ÜZLETRŐL BESZÉLGETTEK HÁRMAN...

MAGYAR FUTÁR. Politikai hetilap. A szerkesztésért felel: DR. RAJNISS FERENC főszerkesztő. A kiadásért felel: Grátzer Antal. Szerkesztőség: V., Gr. Klebelsberg-utca 29. Telefon: 120-856. Kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-körút 19. Telefon: 132-883, 139-926. — Előfizetési ár egy évre 14 P, félévre 7 P, negyedévre 3·60 P. Egyes szám ára 30 fillér. Csekkszámla: 21.363. Kéziratok, képek, rajzok megőrzését vagy visszaküldését a szerkesztőség és a kiadóhivatal nem vállalja. — Nyomatott a Stádium Rt. mélynyomó-körforgógépein. Budapest, V., Honvéd-utca 10. Felelős: Győry Aladár igazgató.

Jelenetek a
Münchausen filmből